

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 05.02.1965, sp. zn. 4 Tz 5/65, ECLI:CZ:NS:1965:4.TZ.5.1965.1

Číslo: 16/1965

Právní věta: Ke zjišťování skutkového stavu a hodnocení důkazů při dopravních nehodách.

Soud: Nejvyšší soud ČSSR

Datum rozhodnutí: 05.02.1965

Spisová značka: 4 Tz 5/65

Číslo rozhodnutí: 16

Číslo sešitu: 1-3

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Doprava, Zjištění skutečného stavu věci

Předpisy: 141/1961 Sb. § 2 odst. 5

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 16/1965 sb. rozh.

Ke zjišťování skutkového stavu a hodnocení důkazů při dopravních nehodách:

(Rozhodnutí Nejvyššího soudu z 5. února 1965 - [4 Tz 5/65](#)).

Rozsudkem okresního soudu v Teplicích ze dne 29. 9. 1964 sp. zn. 6 T 546/64 byl obviněný J. S. zproštěn podle § 226 písm. c) tr. ř. obžaloby pro trestný čin ublížení na zdraví podle § 224 odst. 1 tr. zák.

Ke stížnosti pro porušení zákon Nejvyšší soud tento rozsudek zrušil a okresnímu soudu v Teplicích přikázal, aby věc znovu projednal a rozhodl.

Z odůvodnění:

Rozsudkem okresního soudu v Teplicích ze dne 29. 9. 1964 sp. zn. 6 T 546/64 byl obviněný S. zproštěn podle § 226 písm. c) tr. ř. obžaloby pro trestný čin ublížení na zdraví podle § 224 odst. 1 tr. zák., který měl podle tvrzení obžaloby spáchat tak, že dne 9. 7. 1964 na silnici mezi Košťany a Střelnou okr. Teplice přejížděl na svém motokole (mopedu) z levé strany na pravou, takže vjel do cesty motocyklistovi A. J. a došlo ke střetu obou vozidel, při čemž J. utrpěl zranění, pro které byl několik týdnů neschopen práce.

Okresní soud odůvodnil zprošťující výrok tím, že podle názoru soudu obviněný neučinil nic, co by porušovalo vyhlášku ministerstva vnitřní č. 141 z roku 1960 Sb., když byl vzdálen pouze jeden a půl metru od okraje vozovky. Podle názoru soudu bylo povinností poškozeného J., když počal předjíždět traktor, aby zjistil, zda po levé straně vozovky není nějaká překážka. Kdyby se byl řádně rozhlížel, musel by vidět, že po levé straně vozovky sál s mopedem obviněný a nemohl jej tedy objíždět z levé strany, neměl volno. V opačném případě, jestliže totiž volno měl, měl se okamžitě zařadit na svou pravou stranu a v tomto směru pak pokračovat v jízdě. Samotný poškozený však vypověděl také při hlavním líčení, že se na nic nepamatuje a že neví, zda je pravdou to, co vypověděl před vyšetřovatelem. Z této výpovědi nebylo tedy možno vycházet a vyvodit závěry. Pokud se pak týká výpovědi svědka M. G., ten se nemohl k hlavnímu líčení dostavit, protože je ve výkonu trestu. Podle názoru soudu však zde bylo zjištěno dostatek důkazů k tomu, aby bylo zjištěno, že k dopravní nehodě došlo v levé polovině vozovky a nikoliv jak uvedl před vyšetřovatelem svědek G.

Toto odůvodnění zprošťujícího rozsudku však není podloženo bezpečnými skutkovými zjištěními a je dokonce v rozporu s některými důkazy, při čemž mezi některými důkazy jsou rozpory které nebyly odstraněny.

Obžaloba vycházela z předpokladu, že motocyklista J. předjížděl před místem nehody traktor, jedoucí stejným směrem a že obviněný, který před tím měl stát moped při levé straně silnice, na něj nasedl, jel k pravé straně silnice, aby pokračoval ve stejném směru jako motocyklista, a že motocyklistovi vjel do cesty. Ke srážce mělo dojít na pravé straně silnice. Tak vylíčil v přípravném řízení věc traktorista M. G., kterého poškozený J. předtím předjížděl. Poškozený sám se však na průběh události pro své zranění nepamatoval. Obviněný se hájil tím, že na mopedu nejel, ale že jej vedl, že chtěl přejít na pravou stranu silnice, ale že již po ujití 1,5 metru od levé krajnice spatřil motocyklistu. Tvrdil proto, že zůstal stát a že očekával, že motocyklista se po předjetí traktoru zařadí na pravou stranu, k čemuž měl dost místa, ten však tak neučinil, počal balancovat, objel stojícího obviněného po jeho levé straně a sám pak po několika metrech upadl. Svědci, které u hlavního líčení obviněný nabídl, byli vyslechnuti a svědek J. K. uvedl, že v době nehody byl vzdálen asi 250 metrů, po příchodu na místo však zjistil, že moped ležel na levé straně silnice, že obviněný měl roztržený levý rukáv a proto je přesvědčen, že v těchto místech došlo k nehodě. Svědek si nedovedl představit, jak by se moped dostal do těchto míst, kdyby k nehodě došlo na straně pravé. Svědek J. H. rovněž nehodu samu neviděl, ale viděl před nehodou mopedistu stát asi 1,5 metru od levé strany ve směru jízdy motocyklu. Pak se schoval za boudu, poněvadž byl velmi silný vítr. O velmi silném větru mluví i další osoby a obviněný jím vysvětluje balancování motocyklisty. Byl vyslechnut vyšetřovatel W., který u soudu připustil, že poškozený musel předjíždět obviněného z levé strany, a to asi 1,5 metru od levého okraje. Uvedl, že to „vysvítá z celé situace“, nebyl však dotázán podle čeho zakreslil do plánu údaje, které vyznačují místo srážky na pravé straně silnice. Za této situace soud zamítl návrh prokurátora na ohledání místa nehody a neprovedl ani výslech svědka G. s odůvodněním, že svědek je ve výkonu trestu a že stejně je zde nedostatek důkazů o tom, že k nehodě došlo na levé straně.

Celé vyšetřování trpí závažnými nedostatky. Nebyl vůbec pořízen protokol o ohledání místa nehody a nebyli zjišťováni svědci, kteří by mohli o věci vypovídat. Plánek zřejmě neodpovídá – pokud jde o vzdálenosti – použitému měřítku a není z něho patrné, které údaje byly učiněny jen podle údajů svědků. Obviněný sám pak předložil náčrtky jím pořízené, podle nichž je šířka silnice 8 metrů, zatímco podle plánu a jeho měřítka činila by málo přes 6 metrů. Soud měl také podrobněji vyslechnout vyšetřovatele W., a to zejména pokud jde o údaje na plánu jím pořízeném. Za tohoto stavu bylo vážným nedostatkem řízení, když soud neprovedl výslech svědka G., ač překážky, které tomu bránily, nejsou nepřekonatelné. Ani tento svědek ovšem netvrdil výslovně, že by k nehodě bylo došlo na pravé straně silnice a tvrdil jen, že obviněný chtěl přejít na pravou stranu, nastartoval motor a vyjel do prava právě v okamžiku, kdy se k němu přiblížil motocyklista. Zvláště důležité bylo jeho tvrzení, že obviněný přejížděl silnici velmi náhle a že motocyklista, tj. poškozený J., nemohl již nehodě

zabránit.

Pokud se týče chování poškozeného J. při jízdě, uvádí soud v odůvodnění rozsudku dvě alternativy, z nichž, však žádná nespočívá na spolehlivém skutkovém zjištění. To již samo o sobě svědčí o tom, že soud neměl o věci jasno. Při tom bylo třeba posuzovat kriticky výpovědi svědků K. a H., z nichž ani jeden nemohl nehodu náležitě pozorovat; svědek K. obviněného viděl dokonce ve vzdálenosti asi 250 metrů. Odhad vzdálenosti 1,5 metru od levého okraje vozovky, ve které se obviněný podle údajů těchto svědků nacházel, proto nelze považovat za zcela spolehlivý. Nelze ani budovat na takových závěrech těchto svědků, které vycházejí pouze z jejich úvah a dohadů.

Tento skutkový stav věci neumožňuje proto učinit spolehlivý závěr o tom, zda obviněný zkrřížil poškozenému J. jeho jízdní dráhu či nikoliv, po případě, zda se poškozený mohl obviněnému bez nesnází vyhnout. Soud měl při tom uvážit, že ani případné spoluzavinění poškozeného nevylučuje vinu obžalovaného.

Podle ustanovení § 2 odst. 5 tr. ř. orgány činné v trestním řízení postupují tak, aby byl zjištěn skutečný stav věci, a při svém rozhodování z něho vycházejí. Objasňují se stejnou pečlivostí okolnosti svědčící proti obviněnému i okolnosti, které svědčí v jeho prospěch a provádějí v obou směrech důkazy, nevyčkávajíce návrhu stran.

Protože okresní soud podle zásad tohoto zákonného ustanovení nepostupoval, porušil svým rozhodnutím zákon v ustanovení § 2 odst. 5 tr. ř.

Nejvyšší soud proto uvedené porušení zákona podle § 268 odst. 2 tr. ř. vyslovil a napadený rozsudek za podmínek uvedených v ustanovení § 272 tr. ř. v celém rozsahu zrušil. Nové projednání a rozhodnutí věci bylo podle § 270 odst. 1 tr. ř. přikázáno soudu prvního stupně, který je podle § 270 odst. 4 tr. ř. povinen provést doplnění řízení a nové zhodnocení případu podle výše rozvedených směrnic.